

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Horn-Concerten, 1814

Citation: Baggesen, Jens: "Horn-Concerten, 1814", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 2. Samling, 1809-1823. - 1894*, udg. af A. Arlaud , 1889-1903, s. 158.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen03tom-shoot-workid56264/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: *Riimbreve og poetiske Epistler. 2. Samling, 1809-1823. - 1894*

Horn-Concerten,

eller

Skjærtidsseventyret.

Til General-Krigscommissair Ustrup.

I Anledning af Benefic-forsjillingen paa Theatret,
den 10de December 1814.

Tak, kjære Ven, for al den Tummel,
Min Mand og Sands i Aftes nød
I Horn-Concerten, til hvis Rummel
Du Plads mig i din Loge bød!
Jeg paa vor Skueplads til Himmels
Og Helved alt var længe vant;
Men Mage til saa tydfk en Svimmel
Min jydsk Stæl der aldrig fandt.
Dit Indbud havde mig kun lovet
En Prøve paa den store Dag,
Da hver, som sover og har sovet,
Skal vækkes af Basuners Brag;
Men Gildet selv, jeg ikke delger,
En Forsmag ogsaa stienkte mig
Paa alt, hvad foregaer og følger:
Paa Graven og paa Himmerig.
Naar jeg betænker Engle-Aeden,
Hvori jeg stod, og sad, og laae,

Samt Kædselen, og Herligheden,
 Jeg ikke hørte blot, men saae,
 Den Aften skænkle mig hernedet,
 Hvad folk gemeentlig først kan saae,
 Naar de tilgavns er vandret heden,
 Naar Verdens-Uhret gaar i Staae,
 Og Tiden ikke meer kan gaae —
 Kort: Døden, Dommen, Evgigheden.
 Tillad mig, pærefuld endnu
 Af disse Ting (som de, der vidste
 Dem førend jeg, har kaldt de sidste),
 Paa Riim at komme dem ihu!
 Da mig i Aftes kom for Øre,
 Strax efter jeg var sovet hen,
 Du gad derom min Meening høre,
 Hvis jeg engang stod op igjen,
 Jeg dig med Ærlighed vil sige
 (Men heller ingen uden dig)
 Om denne Tummel uden Ege,
 Hvordan den virkede paa mig.

Basun-Concerten i det Hele,
 Med alle dens Trompeterstød,
 Afdeelingen, og Underdeele,
 Som den i Musfængslet lød,
 Der, velbeseet fra flere Sider,
 Især i vore sidste Tider
 Vel lignes kan ved Gravens Skød —
 Deels for de brune Fjælle-Bure,
 Med Støv og Soed og Muld bestreød
 Deels for de skumle høve Mure,
 Hvis Vægge lidt man burde skure
 Med Aften af den gamle Nød,
 Hvorpaa de nye Taarer flød —
 Deels for den Rolfe, Hæl nu spiller

Paa Knokler mellem sammes Piller —
 Deels for den Darms sundom der,
 Som og et Tegn paa Graven er —
 (Chi, som en Ven af Huset melder,
 Er lummet i Moer Helas Kjaelder)
 Deels for det meget Spøgerie,
 Som ellers gaaer i Svang deri —
 Concerten, siger jeg, den hule,
 Hvis Brag og Bruusen gjennembrød
 Den tauje Nat i denne Kule,
 Mig forekom en hørlig Død,
 I hvilken Søvnens Broder snorfed
 Saa høit omtrent, som han det aarfed,
 Mens Sønnen selv sin Næse snød.

Begyndelsen i denne Slummer
 Mig syntes sammes bedste Nummer*)
 Næst Midtens skønne Melodie,
 Der klang mig som en Drøm deri.**)
 Skændt legemlig jeg stod, i Aanden
 Jeg laae ret mageligt og blødt,
 Og sov og drømte selv, med Haanden
 Bag Øret, længe ganske sødt.
 Jeg drømte, Nestar blev mig huden
 I Himlen af en ureen Aand,
 Men tilraft af en heilig Haand,
 Saa blød og fin og skær i Huden
 Som den, hvormed Alcides-Bruden
 Sin Brudgom løste Dødens Baand.
 Men denne jydiske Drøm fik Ende —
 (Jeg kalder her det Søde jydisk
 for efter Riim ei gal at rende,

*) Herr Berfons Ouverture. *Op. 1. No. 1. 1809.*

***) Dupuis Harmonie-Concert. *Op. 1. No. 1. 1809.*

Hvortil min Muse er for fydf.)*)
 Jeg i min Grav mig maatte vende,
 Og stod som paa den anden Ende,
 Da man begyndte paa sin fydf,
 Som af en ferten fytten Stierte
 Trompetende med fynd at stierte
 Min Øretrommes fine Skind,
 Og giøre næsten meer end Vind.
 Jeg nægter ei, jeg blev lidt bange
 For denne Blæst — det blev vist mange —
 Sær da jeg saae, hvad alt tilforn
 Mig havde tidt forfrækt derausfen
 In Schwarzenburg und Sachsenhausen:
 Smaadrenge med sit Underhorn —
 Gud frie os, tænkte jeg, nu tude
 Mislungerne! nu er det ude!
 Jeg vaagner vist med Siæl og Krop
 I de fordømtes Bolig op!
 Som af sig selv ved denne Blæsen
 Min Haand fra Øret foer mod Næsen —
 For Himlen, den var spidsset paa,
 Jeg heede Helved for mig saae
 Med alt, hvad een deri kan ramme;
 Men da jeg saae mig om, paa Tæer,
 Og fandt mig Synder ganske nær
 De Sæde, som kom med mig der,
 Saa tænkte jeg: det er det samme —
 Og hymned: „under deres Skjold,
 „Befalende mig Gud i Vold,
 „Lad hvo, der vil, min Siæl annamme!
 „Lad gaae, til Helved! I en flig
 „Omgivelse maaffee det mig
 „Endogsaa ganske got vil hve,

*) Sær da Rimens paa ydf ere masculine.

„Om det og bliver nok saa hødt,
 „Jeg sikkert ei vil føle det
 „I Heden af min egen Lue.“
 Thi, kære Ven, min Kærlighed
 I Logen mellem de velsignte,
 Der alle meer og mindre ligte
 Din egen Kone, som du veed,
 Hvad angaaer egentlige Heden
 Saavel for oven som for nedden,
 Gif allerede fast til Sæed.
 En Digter, af Naturen heed,
 Paa hvem først hele Hjertet brænder,
 Naar eengang alt saa vidt det kom
 Med Branden, lidt sig bryder om,
 Hvis der gaaer Ild i Verdens Ender.

Det blev med alt det ei saa slemt,
 Som Puslingen dernebe trued —
 Og Skrækken snart blev ganske glemt,
 Da man de Horn, hvorfor jeg grued,
 Gif ordentlig en smule stemt;
 Thi lille Drengen reent lod være
 (Som var særdeles rigtig gjort)
 Indlæggende sig noksom Ure
 Med dette store Horn at bære,
 Der var saa tungt, som det var stort .
 Og hver Hornist saa kunstig blæste,
 At alle sytten Horn perfekt
 Tilsammen gjorde den Effekt,
 Som om et enkelt Poshorn hvæste —
 Hvorfor hvert Øre, som ei sprak,
 Dem siger sytten tusind Tak.
 Thi, skøndt man effer at bedøves,
 Som det er eengang Mode nu,
 Naar Øretrommen gaaer itu,

Naar Hørelsen os reent berøves,
 Kan jo Musikk paa den Maneer
 Stokdøne Folk ei døne meer.
 Hin Naaars-Daidhornist for Resten
 Mig synes at bevise lidt,
 At man nu driver Kunsten næsten
 For tidlig her, om ei for vidt —
 Sandt nok, hvad gode Tude skal blive,
 Maa tidlig tudes — og for Stød
 Tilgavns med visse Horn at give,
 Man maa med samme være fød —
 Men Tude er eet, et andet Tuden —
 Til Blæsen er fornøden Vind,
 For meer end blot at stramme Huden
 Paa en uskyldig Barnekind.
 Jeg troer, vi Nordiske begynde
 Med Kunstflidbyrkningen, som saa,
 Tidt mod Naturen selv at synde,
 Naar Drengene knap med Byger paa,
 Før deres Horn de ret kan bæere,
 Fastt alt, hvad dertil høret, lære;
 Jeg tvivler om, vor By vil faae
 Ret Peder-Dre-lige Tyre
 Af alt for spæde strikke Fyre,
 Der stange, førend de kan staae —
 Jeg troer, det er et farligt Varsel
 For vore Kunstler, store, smaa,
 Naar spæde Muser giøre Varsel,
 Før de har rigtig lært at gaae.

Istedet altsaa for at vækkes
 Ved Bristen af en Tordenstue,
 End siige dombajun-forfræffes,
 Man sødelig sov ind paa ny.
 Jeg ikke veed, hvad andre drømte,

Mens varte denne Pusten i
 De serten Horn, og Kunstens tømte
 Sig ud i snorkende Kopie;
 Men mig kom for, som om katholiff
 foyeren luttredes i Skærts,
 Og som om Hornene symboliff
 Sprang ud deraf paa langs og tværs --
 Det gif saa vidt, at jeg i Anden
 Rundt om mig, hvor jeg saae tilforn
 Kun Haar paa Hovder, efterhaanden
 Saae intet uden lutter Horn --
 Og struk i Spidsen Jldens Konning
 Som Sertenender malet ud
 Med Skærtsens evig unge Dronning
 Ved Siden, pyntet som en Brud.
 Jeg følede mig selv paa Panden
 I denne Skærtsildshetlighed;
 Men uden Pral at sige sanden,
 Sprang intet af den uden Sved.
 Dog glædte jeg mig, trods den bedste,
 Ved den almindelige Bram --
 Man ei misunde maa sin Næste,
 fordi man ei kan fange ham --
 Desuden trøstet mig den Tanke,
 Ved denne Kug af Horn at see:
 Hvem veed, hvad der for dig kan vante,
 Naar du staaer op igien maafke?
 Hvem veed, om Lykken ei sig vender
 for dig, naar endt er Gravens Slum?
 Maafke du blir en Sertenender
 Trods nogen -- i Elysium?
 Saa blev jeg rolig ved at drømme,
 Til Hornelegen var forbi --
 Og, uden selv mig at berømme,
 foruden mindste Jaloufie.

Men pludselig, som Solen falder
 Engang fra Himlen, sort som Kul,
 faldt ned med gyseligt Rabalder
 En Nodestol bag Scenens Hui —
 Den styrtes ned paa døde Drimlen,
 Der vakktes nu fra Pol til Pol
 Med Skræk og Angst, som om i Himlen
 Var bleven væltet Naadens Stol.
 Gud veed, hvor mangt et Horn blev rammet
 Og knust i dette bratte Qvag
 (Der uanmeldt i Hornprogrammet
 Kom bag paa folk som Dommедag)
 Jeg, i min Grav, hvori paa begge,
 Med Dydens lange Byrter paa,
 Jeg inden Logens Kiste vægge,
 Som sagt, langt meere stod end laae,
 Var tumlet om, hvis ei ved Skraldet
 Eftfalgvits en Dames Arm
 Mig havde stytet midt i faldet
 Paa Næsen mod en andens Barm.
 Mig syntes derfor, mens de Bengele
 Dervede jordstiale Lig paa Lig,
 Som om jeg hævedes af Engle
 Ved Stødet op til Himmerig —
 Vel vendte samtlige mig Vagen
 (Hvis Damers man tør kalde saa),
 Men, Klære, hvad gjer det til Sagen,
 Naar der er Englevinger paa?
 Naar trinde Skuldre, hvide, bløde,
 Trods Kniplinger om Halsens Snee,
 Den Skønhed blotter, som de Søde
 Gemeenlig selv kan ikke see?
 Skændt ingen af dem til mig fotted,
 Skændt de kun lidt om mig dem brød,
 Jeg need nok selv, hvor jeg mig gotted

I alle Huldgudinders Skød —
 Jeg veed nok selv, hvad Fryd mig skabte
 Hvert Puf i denne Himmelfart,
 Og at jeg intet Rygstød tabte —
 Gid det kun havde længer vart!
 Det var saa himmelsk, sandt at sige,
 At jeg har næsten ganske glemt
 Det hele tydske Himmerige,
 Sont fulgte det — og det er flent;
 Thi man er feed nu af det Jydske —
 Du selv, min Ven, som bød til Gæst
 Paa denne Hornvidunderfest,
 Begynder maaskee selv at tydske? —
 Det være, sount det vil, min Sang
 Om Døden, Dommen, Evigheden,
 I Skærts, og Jld, og Horn herheden,
 Er bleven næsten evig lang —
 Hvad om jeg selv holdt op at røde?
 Velan! jeg siger Snip Snap Snude:
 Mit Skærtsildseventyr er ude
 Paa jydsk og tydsk for denne Gang.
